

J. Robertsonová-Vernhesová: V polovině 80. let probíhal pozvolný kvantitativní nárůst počtu BR i států přihlašujících nové BR. Byla to etapa přehodnocování funkčnosti stávajících BR a nastoupených nových trendů v ochraně životního prostředí i priorit celosvětové politiky. Oživení zájmu o BR nastalo po Konferenci OSN v Riu de Janeiro r. 1992. Celkově je na konci roku 1997 zařazeno do Světové sítě BR 352 lokalit patřících do 87 zemí; nejnověji se připojila Litva, Nikaragua a Kambodža. Významná je skutečnost, že na vyžádání Norska byla ze Světové sítě vyškrtuta BR na Špicberkách; důvodem je skutečnost, že jde o území zcela neosídlené, a tedy bez významné interference lidí a přírody. Důležité však je to, že se pozvolna mění i aktivity a charakter nově přibývajících BR. Přijímány jsou území s větší plochou a s větší ekosystémovou a socioekonomickou komplexitou. Např. BR Mata Atlantica v Brazílii překračuje hranice 8 federálních států a tvoří souvislý koridor kolem mořského pobřeží. Významné jsou například BR spojující krajiny podél velkých řek (např. nová BR Flusslandschaft Elbe zasahuje do pěti spolkových zemí Německa).

J. Jeník: Jaké jsou osobní zkušenosti a zážitky dlouholeté pracovnice sekretariátu MaB?

J. Robertsonová-Vernhesová: Netajím se celkovým uspokojením ze své práce. Na světové konferenci v Seville byla ohlášena přednáška o bilaterální BR na hranicích Mexika a USA. K velkému překvapení posluchačů na malé pódium vystoupilo 6 přednášejících: 2 Mexičané, 2 Euroameričané a 2 Indiáni. Společně popsali činnost a strategii své BR a sklidili úspěch právě za to, že skloubili civilizační rozvoj multikulturní společnosti s ochranou místní přírody. A naše problémy a smutky? Bývá někdy zklamá-

na, když si výjimečně někdo vykládá naši organizační práci jako zasahování do vnitřních záležitostí – ať již regionálních nebo národních. Základním posláním UNESCO je spolupráce všech národů, a právě program MaB usiluje o ochranu světové biodiverzity

a setrvalý rozvoj přírodních zdrojů v regionálním i světovém měřítku. Administrativní a politické hranice států a národů nejsou v takovém programu to nejdůležitější.

Děkuji Vám za rozhovor a přeji hodně úspěchů

Jan Jeník

EKOTOPFILM '97

Vlaňajší Medzinárodný festival odborných filmov, televíznych a videoprogramov **EKOTOPFILM '97**, zapísal do svojej histórie už 24. ročník. Rozhodujúcim dôvodom, vďaka čomu sa darí už štvrtoročie organizovať podujatie, ktoré je nielen najstarším filmovým festivalom na území našej republiky, ale aj najstarším svojho druhu na svete, je trvalá aktuálnosť základnej myšlienky festivalu. Je ňou snaha o technologické a ekonomické skĺbenie vývoja ľudstva v záujme trvalo udržateľného rozvoja, teda snaha sústrediť maximálnu pozornosť na rozhodujúce problémy nášho života, či už z hospodárskej, priemyselnej alebo humannej oblasti a na možnosti ich riešenia práve z tohto zorného uhla.

Dnes je termín *trvalo udržateľný rozvoj* veľmi populárny, no pred 24 rokmi boli organizátori festivalu jeho priekopníkmi. Darí sa im na Slovensko každoročne prinášať najnovšie informácie z databanky vedeckotechnického vývoja a progresu, ktoré ponúkajú nové možnosti riešenia problémov, nové materiály, technológie, ale sú i zdrojmi nápadov a konkrétnych riešení, impulzom pre vznik nových výrob a pod., s možnosťou prijaté informácie okamžite konzultovať so špičkovými odborníkmi, domácimi i zahraničnými. Dokonca i bez akýchkoľvek finančných nákladov – festival je bezplatne otvorený pre každého.

Hoci festival vznikol v období tvrdej normalizácie (1974), vďaka dlhodobej stabilite, štýlu práce a korektným vzťahom získal vysoký medzinárodný kredit. V súčasnosti má viac ako 5000 partnerov v 36 krajinách, čo sa, samozrejme, odráža na každoročnej účasti. Vlaňajší 24. ročník privítal 171 titulov (filmov, televíznych programov a videoprogramov). Výberová komisia z nich takmer dve tretiny zaradila do medzinárodnej súťaže. Táto súťažná kolekcia bola poriadnym sústom pre medzinárodnú porotu. Predsedom poroty bol prof. RNDr. Jozef Krcho, DrSc. a na jej práci sa zúčastnili odborníci z Francúzska, USA, Nemecka, ČR a SR. Na základe jej verdiktu získal Veľkú cenu EKOTOPFILM-u '97 – Cenu Ministerstva zahraničných vecí SR – nemecký program *"Quarks & CO: Ein Vulkan erwacht* (Quarks & CO: Vulkán sa prebúdzá k životu), ktorý do súťaže prihlásila spoločnosť WDR z Kolína nad Rýnom. Celkovo bolo udelených 10 štatutárnych cien (hlavné ceny v jednotlivých kategóriách, ceny riaditeľa festivalu, primátora mesta Žilina a medzinárodnej poroty) a ďalšie ceny odborných garantov a oficiálnych partnerov. Potešiteľný je fakt, že medzi ocenenými boli aj 3 slovenské diela – 2 programy STV Bratislava: *"Hlavátka podunajská"* režiséra Ludovíta Hanáka a *"V šere horských smrečín"* režiséra Zdena

Vlacha a program režisérky Zuzany Kočnerovej *"Operená sezóna"*.

Festival prebiehal v troch samostatných projekciách a zúčastnilo sa na ňom takmer 10 000 návštevníkov. Okrem domácich prišli hostia z Rakúska, Nemecka, Francúzska, USA, Kanady, Austrálie, Švajčiarska, Talianska, Nemecka, Poľska, Ukrajiny, ČR a i.

V tomto smere tiež nebol vývoj jednoduchý. Za bývalého režimu bol festival jednou z mála príležitostí, ako mohol radový občan, získaf odborné informácie z vyspelého sveta. Po otvorení hraníc sa tento moment určitej výnimočnosti do istej miery vytratil, nahradil ho však hlad po informáciách, ktoré dnes majú cenu zlata. Tieto informácie poskytuje festival samotný, ale aj festivalové aktivity a možnosť čerpať z jeho bohatej videotéky.

24. ročník EKOTOPFILM-u mal aj odborný sprievodný program – semináre, panelové diskusie, besedné kluby, prezentácie, exkurzie a pod. Prvý seminár mal názov *Technika versus (?) ekológia*, druhý sa venoval environmentálnym systémom riadenia podnikov *ENS – ISO 14 000 a certifikácia*.

Panelové diskusie prebiehali na témy: Vzťahy medzi etikou, ekumény a ekológiou; Trendy bytovej výstavby pre 3. tisícročie; Výstavba diaľnic v SR – s dôrazom na Žilinský kraj; Zdravé pracovné prostredie, so zameraním na rizikové faktory pri práci a choroby podmienené prácou. Besedné kluby sa venovali podobným problémom.

Novinkou festivalu bola *Prehliadka francúzskych odborných filmov*. Prvýkrát sa predviedla kompletná reprezentatívna prehliadka ucelenej národnej odbornej audiovizuálnej tvorby. Francúzska strana tomu venovala mimoriadnu pozornosť. Prezentovala sa nielen reprezentatívnu kolekciu, ale aj osobnou záštitou a účasťou veľvyslanca Francúzskej republiky v SR na festivale.

Na otvorení festivalu bola udeľená *Pocta kapitánovi J. Y. Cousteauovi – in memoriam za celoživotné dielo*. Organizátorom viedol k tomu nielen obdiv tejto legendárnej osobnosti, ale aj to, že mal byť čestným predsedom medzinárodnej poroty 24. ročníka EKOTOPFILM-u. Žiaľ, na jar 1997 zomrel.

Festival bude vo svojom dramatickom programe pokračovať aj v nasledujúcich ročníkoch tak, aby vytvoril dostatok príležitostí i priestoru pre prezentáciu i reprezentáciu ďalších vyspelých národných kinematografií. Dúfame, že to bude silným impulzom aj pre rozmach

domácej tvorby, ktorá v minulosti patrila nielen medzi odborne vyspelé, ale i medzinárodne uznávané a úspešné.

Jubilejný XXV. ročník festivalu EKOTOPFILM '98 sa uskutoční v dňoch 26.–30. októbra 1998.

Pavol Lím

Kultúra a životné prostredie

Katedra UNESCO pre ekologické vedomie a trvalo udržateľný rozvoj Fakulty ekológie a environmentalistiky TU Zvolene v spolupráci s Rakúskym ústavom pre východnú a juhovýchodnú Európu a pod záštitou Slovenskej komisie UNESCO, Ministerstva životného prostredia SR a Ústavu krajinskej ekológie SAV v Bratislave zorganizovala v dňoch 23.–25. októbra 1997 v Banskej Štiavnici III. ročník konferencie **Kultúra a životné prostredie** s hlavnou témou *Hodnotenie a percepcia krajinskej štruktúry*.

Na konferencii sa zišlo 80 účastníkov, z toho 25 zahraničných (z USA, Rakúska, Maďarska a Nemecka) a 55 účastníkov zo Slovenska vrátane študentov Fakulty ekológie a environmentalistiky TU vo Zvolene a SPŠ lesníckej v Banskej Štiavnici.

Vo štvrtok 23. októbra dopoludnia sa konalo predkoferenčné zasadnutie *Banská Štiavnica a jej región*, s prezentáciou videofilmov a diapozitívov, ako aj diskusia na tému *Svetové dedičstvo, ekologické a kultúrne*

aktivity v meste, história a budúcnosť Banskej Štiavnice.

Na slávnostnom otvorení konferencie v banskoštiavnickom evanjelickom kostole privítal účastníkov dekan FEE TU vo Zvolene, doc. Ing. I. Beseda, DrSc. a prodekan FEE pre vedu, výskum a zahraničné styky, doc. RNDr. D. Sláviková, CSc., ako aj predstavitelia mesta i okresu Banská Štiavnica. Zástupkyňa Ministerstva životného prostredia SR, Ing. arch. A. Berková, tu predniesla slávnostný príhovor o ochrane kultúrneho dedičstva krajiny. Na dvoch plenárnych rokovaní konferencie na témy *Krajina a jej vnímanie* a *Krajinná štruktúra – kultúrne a ekologické dimenzie* prednieslo svoje príspevky 10 prednášajúcich, odzneli referáty o význame štúdia využitia zeme pre evalvaciu a percepciu krajinskej štruktúry, o vedomí a vnímaní miestnych hodnôt, nových trendoch v oblasti kultúrnej krajiny v Rakúsku a Európe, environmentálnych funkciách v procese hodnotenia krajiny, environmentálnej kompatibilitate a estetických hodnotách krajiny, krajinskej